



Briselē, 27.5.2021.
C(2021) 3656 final

KOMISIJAS ATZINUMS

(27.5.2021)

par izmaiņām iesaldēto līdzekļu pazīmēs

KOMISIJAS ATZINUMS

(27.5.2021)

par izmaiņām iesaldēto līdzekļu pazīmēs

LŪGUMS SNIEGT ATZINUMU

Eiropas Komisija (turpmāk “Komisija”) kā Līgumu sargātāja uzrauga to, kā dalībvalstis īsteno Savienības tiesību aktus, ko savukārt kontrolē Eiropas Savienības Tiesa (EST)¹.

Saistībā ar ierobežojošiem pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 215. pantu, dalībvalstu valsts kompetentās iestādes (VKI) var lūgt Komisiju sniegt savu viedokli par attiecīgo tiesību aktu konkrētu noteikumu piemērošanu vai sniegt ieteikumus par to īstenošanu. VKI var arī lūgt Komisiju sniegt ieteikumus par paša LESD 215. panta interpretāciju.

Komisija no divām VKI ir saņēmusi lūgumus sniegt atzinumu par iesaldēto līdzekļu iezīmju un atrašanās vietas maiņu saskaņā ar Padomes 2016. gada 18. janvāra Regulu (ES) 2016/44 par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar situāciju Lībijā un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 204/2011² (“Lībijas regula”) un Padomes 2012. gada 18. janvāra Regulu (ES) Nr. 36/2012 par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar situāciju Sīrijā un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 442/2011³ (“Sīrijas regula”).

VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

Vienas VKI uzdotais jautājums attiecas uz ES ieguldījumu fonda nodalījumu, kurā ES bāzētai bankai ir līdzdalība tādas vienības vārdā, kas iekļauta sarakstā atbilstoši Lībijas regulai. VKI jautā, vai ar Lībijas regulu būtu saderīga minētā nodalījuma likvidācija, ko veic pārvaldības ieguldījumu sabiedrība un kam seko uz sarakstā iekļauto vienību attiecināmu ieņēmumu iesaldēšana ES bāzētās bankas nošķirtā kontā. VKI arī jautā, vai šo darbību veikšanai būtu vajadzīga iepriekšēja VKI atļauja.

Otra VKI jautā, vai bankas filiāle, kas ir iedibināta dalībvalstī un kas ir iesaldējusi kontu, kuru šajā filiālē atvērusi saskaņā ar Sīrijas regulu sarakstā iekļauta vienība, ir tiesīga pārvietot (pārreģistrēt) kontu uz mātes banku, kas atrodas Apvienotajā Karalistē, un vai šādi pārvietošanai būtu vajadzīga iepriekšēja VKI atļauja.

Tā kā abi jautājumi attiecas uz jēdziena “līdzekļu iesaldēšana” interpretāciju un ar to saistītajām sekām, Komisija uz tiem atbildēs vienkopus.

JURIDISKAIS NOVĒRTĒJUMS

a) Tiesiskais regulējums

Saskaņā ar Lībijas regulas 1. panta b) punktu un Sīrijas regulas 1. panta i) punktu “*līdzekļu iesaldēšana*” ir “*liegums veikt jebkādu līdzekļu kustību, pārvedumus, grozījumus, izmantošanu, piekļūt tiem vai veikt tādas darbības ar līdzekļiem, kuru rezultātā jebkādā veidā*”

¹ Saskaņā ar Līgumiem tikai Eiropas Savienības Tiesa var sniegt juridiski saistošas Savienības tiesību interpretācijas.

² OV L 12, 19.1.2016., 1. lpp.

³ OV L 16, 19.1.2012., 1. lpp.

mainītos to apjoms, summa, atrašanās vieta, īpašnieks, valdītājs, raksturīgās iezīmes vai galamērķis vai rastos citas pārmaiņas, **kas ļautu izmantot līdzekļus**, tostarp veikt vērtspapīru portfeļa pārvaldību” (izcēlums pievienots).

Lībijas regulas 5. pantā noteikts, ka:

“1. Iesaldē visus līdzekļus un saimnieciskos resursus, kas ir II un III pielikumā uzskaitīto fizisko un juridisko personu, vienību un struktūru īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē.

2. Nekādus līdzekļus vai saimnieciskos resursus nedara tieši vai netieši pieejamus II un III pielikumā uzskaitītajām fiziskajām vai juridiskajām personām, vienībām vai struktūrām vai to interesēs.

3. Ir aizliegta apzināta un tīša līdzdalība darbībās, kuru mērķis vai sekas ir tieša vai netieša 1. un 2. punktā minēto pasākumu apiešana.”

Pēc būtības līdzīgs formulējums ir atrodamš Sīrijas regulas 14. pantā.

Līdzekļu iesaldēšana ir paredzēta, lai novērstu jebkādas darbības, kas ļautu izmantot šos līdzekļus. Tas nozīmē, ka principā nav izslēgtas izmaiņas noteiktās līdzekļu pazīmēs, ja vien tas neietekmē aktīvu iesaldēšanas nepārtrauktību.

b) 1. jautājums: par izmaiņām iesaldētu līdzekļu iezīmēs

Iesaldēto akciju iezīmju maiņa, iespējams, nebūtu pretrunā ar aktīvu iesaldēšanu, kas noteikta Lībijas regulas 5. pantā, ja šīs izmaiņas neradītu iespēju (nevienam) izmantot līdzekļus, kamēr ir spēkā ES ierobežojošie pasākumi. Lai nodrošinātu šā nosacījuma izpildi, ir nepieciešams tūlītēji iesaldēt no šādiem līdzekļiem izrietošus ieņēmumus.

Ierobežojošie pasākumi nav ne represīvi, ne konfiscējoši, bet gan tikai preventīvi. Lai gan Lībijas regula paredz un piešķir tiesības ES ekonomikas dalībniekiem veikt jebkādas darbības, kas vajadzīgas, lai iesaldētu līdzekļus, tā nepiešķir tiesības rīkoties ar šiem aktīviem vai tiesības radīt to īpašniekiem slogu vai zaudējumus, kas nav saistīti ar aktīvu iesaldēšanu.

VKI kompetencē ir pārbaudīt un gūt pārliecību, vai darbības, kuru rezultātā mainās līdzekļu iezīmes, neļautu izmantot šos līdzekļus.

Turklāt saskaņā ar Lībijas regulas 5. panta 3. punktu VKI būtu jāpārliecinās, ka iepriekš minēto izmaiņu mērķis vai sekas nav attiecīgās aktīvu iesaldēšanas apiešana.

c) 2. jautājums: par iesaldēta konta atrašanās vietas maiņu uz Apvienoto Karalisti

Saskaņā ar Sīrijas regulas 35. panta e) punktu minētā akta noteikums, tostarp 14. pantu, piemēro visām juridiskām personām, vienībām vai struktūrām saistībā ar jebkādiem darījumiem, kas pilnībā vai daļēji veikti Savienībā. No tā izriet, ka Apvienotās Karalistes mātes bankas ES filiālei, neraugoties uz to, ka tā nav reģistrēta vai izveidota saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesību aktiem, ir jāpiemēro minētā regula, iniciējot bankas pārskaitījumu no ES uz Apvienoto Karalisti.

Saskaņā ar Izstāšanās līguma⁴ 127. pantu Apvienotajai Karalistei bija pienākums piemērot ES tiesības līdz 2020. gada 31. decembrim, kad beidzās pārejas periods. Līdz minētajam datumam Apvienotajai Karalistei bija pilnībā saistoši ES ierobežojošie pasākumi, un uz pārreģistrētajiem kontiem Apvienotajā Karalistē attiecās tādi paši iesaldēšanas pienākumi, kādi tiem tiktu piemēroti kādā dalībvalstī.

⁴ Līgums par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas, 2019/C 384 I/01, OV C 384I, 1. lpp.

Tomēr Apvienotās Karalistes tiesību aktos paredzētajā sarakstā no 2021. gada 1. janvāra vairs nav iekļauti vairāki ieraksti, kas iepriekš tikuši iekļauti sarakstā saskaņā ar ES tiesību aktiem, tostarp Sīrijas regulu. Tā rezultātā uz šiem ierakstiem pašlaik neattiecas prasība par aktīvu iesaldēšanu Apvienotajā Karalistē un tie nav iekļauti minētās valsts konsolidētajā sarakstā. Tādējādi no 2021. gada 1. janvāra ārpussavienības valsts statusā esošajā Apvienotajā Karalistē nav spēkā pasākumi, kas būtu identiski ES autonomajiem ierobežojošajiem pasākumiem, tostarp pasākumiem attiecībā uz Sīriju.

Tādējādi tādas pašas iesaldēšanas saistības kā uz izcelsmes filiāli ES uz mātes banku tiek attiecinātas tikai līdz pārejas perioda beigām.

Tāpēc no 2021. gada 1. janvāra pirms iesaldētā konta pārreģistrēšanas Apvienotajā Karalistē ES filiālei ir jāpārbauda, vai aktīvu iesaldēšana uz konta turētāju attiecas arī Apvienotajā Karalistē. Pretējā gadījumā iesaldētā konta atrašanās vietas maiņa uz Apvienoto Karalisti nekavējoties būtu pielīdzināma Sīrijas regulas 14. panta 1. punkta pārkāpumam. Ja attiecīgie līdzekļi nāktu par labu sarakstā iekļautajai personai, tas būtu arī Sīrijas regulas 14. panta 2. punkta pārkāpums.

Saskaņā ar Sīrijas regulas 28. pantu nekāda atbildība netiek radīta ekonomikas dalībniekiem, ja tie nav zinājuši un tiem nav bijuši vērā ņemami iemesli uzskatīt, ka to rīcība būtu pretrunā regulai. Tomēr Komisija uzskata, ka ir pienācīgi jāņem vērā iespēja, ka nākotnē Apvienotā Karaliste pieņems turpmākus atšķirīgus pasākumus.

Ņemot vērā iepriekš minēto, izcelsmes filiālei ES ir jānovērtē un jāmazina risks, ka Apvienotās Karalistes ierobežojošie pasākumi attiecībā uz Sīriju turpmāk var vēl vairāk atšķirties no ES pieņemtajiem pasākumiem un tādējādi šajā gadījumā pārvietošana var būt nesaderīga ar minētajiem ES pasākumiem. Komisija uzskata, ka, ja šis pienākums netiek izpildīts, varētu tikt pārkāpta Sīrijas regulas 14. panta 1. punkta prasība par līdzekļu iesaldēšanu, ja iesaldētā konta atrašanās vietas maiņa vēlāk ļautu (kādam) izmantot tajā esošos līdzekļus. Ja attiecīgie līdzekļi nāktu par labu sarakstā iekļautajai personai, tas būtu arī Sīrijas regulas 14. panta 2. punkta pārkāpums. VKI kompetencē ir pārbaudīt, vai attiecīgajai filiālei bija pietiekami iemesli secināt, ka pārvietošana uz Apvienoto Karalisti neļaus attiecīgos līdzekļus izmantot.

Turklāt saskaņā ar Sīrijas regulas 14. panta 3. punktu ES ekonomikas dalībniekiem, tostarp bankām, ir aizliegts apzināti un tīši piedalīties darbībās, kuru mērķis vai sekas ir tieši vai netieši apiet aktīvu iesaldēšanu, kas noteikta Sīrijas regulas 14. panta 1. punktā. Vispārīgāks aizliegums apzināti un tīši piedalīties darbībās, kuru mērķis vai rezultāts (sekas) ir apiet cita starpā 14. panta noteikumus, ir ietverts Sīrijas regulas 27. a pantā.

Iesaldēto kontu vai līdzekļu pārvietošana uz Apvienoto Karalisti var notikt izņēmuma kārtā pamatotu un likumīgu pamatotu iemeslu dēļ. Tomēr, ņemot vērā to, ka šajā kontekstā pastāvīgas līdzekļu iesaldēšanas riski var parādīties pēc 2021. gada 1. janvāra, ja rodas atšķirība starp ES ierobežojošajiem pasākumiem un Apvienotās Karalistes ierobežojošajiem pasākumiem, kā tas ir šajā konkrētajā gadījumā, un ja ES filiāle neveic saprātīgus pasākumus, lai novērstu šo atrašanās vietas maiņu, Komisijas viedoklis ir tāds, ka VKI to var uzskatīt par norādi uz to, ka attiecīgā filiāle apzināti un tīši ir piedalījusies darbībā, kuras rezultātā aktīvu iesaldēšana ir apieta.

d) Iepriekšēja VKI atļauja

Nevienā no abām minētajām regulām nav ietvertas iepriekšējās atļaujas prasības attiecībā uz tādām izmaiņām, kādas aprakstītas VKI jautājumos. Toties, lai nodrošinātu atbilstību šīm regulām un ES ierobežojošo pasākumu vienādu piemērošanu, Lībijas regulas 18. panta 1. punkta a) apakšpunktā un Sīrijas regulas 29. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir noteikts, ka

ES ekonomikas dalībnieki “nekavējoties” informē VKI par kontiem un iesaldētajām summām, tostarp par to izmaiņām. Šajos pašos noteikumos noteikts, ka par to ir jāinformē arī Komisija. Turklāt saskaņā ar Lībijas regulas 18. panta 1. punkta b) apakšpunktu un Sīrijas regulas 29. panta 1. punkta b) apakšpunktu ES ekonomikas dalībniekiem ir arī jāsadarbojas ar VKI saistībā ar jebkādu sniegtās informācijas pārbaudi.

SECINĀJUMI

Komisija uzskata, ka:

- (1) Saskaņā ar Padomes Regulu (ES) 2016/44 iesaldētu līdzekļu iezīmju izmaiņas būtu nesaderīgas ar šo regulu, ja tās, kamēr ir spēkā ES ierobežojošie pasākumi, kādam ļautu līdzekļus kādā brīdī izmantot vai ja to mērķis vai sekas būtu apiet aktīvu iesaldēšanu. VKI kompetencē ir pārbaudīt un gūt pārlicību, vai darbības, kuru rezultātā mainās iesaldēto līdzekļu iezīmes, nedotu iespēju izmantot šos līdzekļus vai apiet līdzekļu iesaldēšanu.
- (2) Saskaņā ar Padomes Regulu (ES) Nr. 36/2012 iesaldēta konta atrašanās vietas maiņa no ES dalībvalsts uz Apvienoto Karalisti būtu nesaderīga ar šo regulu, ja tā, kamēr ir spēkā ES ierobežojošie pasākumi, kādam ļautu līdzekļus kādā brīdī izmantot vai ja tās mērķis vai sekas būtu apiet aktīvu iesaldēšanu. ES ekonomikas dalībniekiem ir jāveic pasākumi, lai izvairītos no šādas nesaderības, ņemot vērā iespēju, ka ES un Apvienotās Karalistes attiecīgās rīcībpolitikas attiecībā uz ierobežojošiem pasākumiem no 2021. gada 1. janvāra var atšķirties tādā veidā, kas ļautu izmantot pārvietotos līdzekļus. VKI kompetencē ir pārbaudīt un gūt pārlicību, vai darbības, kuru rezultātā iesaldēto līdzekļu atrašanās vieta tiek mainīta uz Apvienoto Karalisti, nedotu iespēju izmantot šos līdzekļus vai apiet līdzekļu iesaldēšanu.
- (3) ES ekonomikas dalībniekiem ir pienākums “nekavējoties” informēt VKI un Komisiju par izmaiņām, kas ietekmē kontus un iesaldētās summas, un sadarboties ar VKI saistībā ar šīs informācijas pārbaudi.

Briselē, 27.5.2021

*Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Mairead McGUINNESS*

